

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 255/08-13

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 3. septembra 2008 predbežne prerokoval sťažnosť M. J., D., zastúpeného advokátom JUDr. A. S., D., vo veci namietaného porušenia jeho základného práva domáhať sa zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky postupom Okresného súdu Dolný Kubín pri vydaní platobného rozkazu v konaní vedenom pod sp. zn. 1 Ro 40/2001 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť M. J. o d m i e t a ako oneskorene podanú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 12. júna 2008 doručená sťažnosť M. J., D. (ďalej len „sťažovateľ“), zastúpeného advokátom JUDr. A. S., D., v ktorej namieta porušenie svojho základného práva domáhať sa zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) postupom Okresného súdu Dolný Kubín (ďalej len „okresný súd“) pri vydaní platobného rozkazu v konaní vedenom pod sp. zn. 1 Ro 40/2001.

Z obsahu sťažnosti vyplýva, že sťažovateľ uzavrel 24. februára 1999 zmluvu o úvere s veriteľkou, podnikateľkou E. M. (ďalej len „veriteľka“). Predmetom plnenia bolo poskytnutie peňažného úveru v sume 20 000 Sk. Sťažovateľ sa ako dlžník zaviazal sumu pohľadávky vrátiť do jedného mesiaca od uzavretia zmluvy (do 24. marca 1999). V prípade omeškania zo strany dlžníka si zmluvné strany dohodli zmluvnú pokutu vo výške 4 % z dlžnej sumy za každý deň omeškania dlžníka.

Sťažovateľ uznal písomne svoj dlh 15. decembra 1999 a zaviazal sa uhradiť ho do 22. decembra 1999 v plnej výške, pretože „... v opačnom prípade uhradí veriteľovi spolu s týmto záväzkom aj sumu zmluvnej pokuty vo výške 4 % denne z dlžnej sumy a to až do úplného zaplatenia“. Z dôvodu nepriaznivej finančnej situácie sťažovateľ svoj dlh neuhradil.

Okresný súd vydal 22. januára 2001 platobný rozkaz sp. zn. 1 Ro 40/2001, ktorým bolo sťažovateľovi uložené uhradiť dlžnú sumu spolu so 4 % úrokom zo sumy 20 000 Sk od 23. decembra 1999 až do zaplatenia. Platobný rozkaz mal byť sťažovateľovi doručený 11. marca 2001 prostredníctvom príslušníka Obvodného oddelenia Policajného zboru Slovenskej republiky Dolný Kubín, sťažovateľ však tvrdí, že „... jemu osobne tento platobný rozkaz doručený nebol a taktiež tvrdí, že podpis na doručení nie je jeho. Na základe tohto návrhovateľa nevedel o tom, že v tejto veci bol vydaný platobný rozkaz a preto ani nemohol voči nemu podať opravný prostriedok - odôvodnený odpor v zákonom stanovenej lehote. Predmetný platobný rozkaz preto nadobudol právoplatnosť a vykonateľnosť dňa 27. 03. 2001 a stal sa teda exekučným titulom.“. Okresný súd poveril 30. marca 2001 súdneho exekútora vykonaním exekúcie.

Poverený súdny exekútor vydal 21. apríla 2006 upovedomenie o spôsobe exekúcie a 24. apríla 2006 vydal exekučný príkaz sp. zn. EX 49/2001 na vymoženie pohľadávky s príslušenstvom v sume 487 605 spolu s úrokmi z omeškania, a to zriadením exekučného záložného práva na nehnuteľnosť, ktorú sťažovateľ vlastní spolu s manželkou. Dňa 12. júna 2007 postúpila veriteľka svoju pohľadávku na postupníka - obchodnú spoločnosť. Súdny exekútor vydal 31. augusta 2007 upovedomenie o spôsobe vykonania exekúcie

a 3. septembra 2007 vydal exekučný príkaz na vykonanie exekúcie predajom nehnuteľnosti, pretože výška pohľadávky medzičasom vzrástla na sumu 748 135 Sk.

Sťažovateľ zastáva názor, že veriteľka sa v danom prípade dopustila trestného činu úžery podľa v tom čase platných právnych predpisov, pretože výška zmluvnej pokuty je neprimeraná vzhľadom na hodnotu pohľadávky a znamená pre sťažovateľa ako dlžníka existenčný zásah do jeho majetkových práv, pričom „... zároveň sa jednoznačne takýto právny úkon prieči dobrým mravom, ako aj zásadám poctivého obchodného styku...

Okresný súd v Dolnom Kubíne aj napriek tejto skutočnosti vydal na podklade tejto zmluvy a uznania dlhu platobný rozkaz, hoci ako orgán znalý právnych predpisov si musel byť v tom čase vedomý skutočnosti, že uzavretím takejto zmluvy sa veriteľ dopustil trestného činu úžery podľa § 253 Trestného zákona účinného do 31. 12. 2005 a zároveň opomenul skutočnosť, že v zmysle jednej zo základných zásad trestného konania upravených v Trestnom poriadku účinnom do 31. 12. 2005 a to tzv. zásady legality, podľa ktorej orgány činné v trestnom konaní a teda aj súdy podľa vtedajšej právnej úpravy začínajú trestné konania z úradnej povinnosti! ...

Aj napriek tejto skutočnosti túto svoju legálnu, ako aj morálnu povinnosť Okresný súd v Dolnom Kubíne opomenul a riadne vydal na podklade listín mu poskytnutých zo strany veriteľa platobný rozkaz, čím porušil základné právo navrhovateľa garantované v čl. 46 Ústavy SR...

Okresný súd v Dolnom opätovne porušil vyššie uvedené základné právo navrhovateľa, keď dňa 30. 03. 2001 vydal poverenie na vykonanie exekúcie na podklade predmetného platobného rozkazu. “.

Vzhľadom na uvedené skutočnosti sťažovateľ vo svojom návrhu výroku rozhodnutia (petite) žiada, aby ústavný súd po prerokovaní jeho sťažnosti rozhodol nasledovne:

„1. Ústavnej sťažnosti sa vyhovuje.

2. Základné právo navrhovateľa domáhať sa zákonom ustanoveným spôsobom postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde priznané v čl. 46, ods. 1 Ústavy SR bolo porušené tým, že Okresný súd Dolný Kubín vydal dňa 22. 01. 2001 platobný rozkaz, č. k.: 1 Ro 40/01, ktorý nadobudol právoplatnosť a vykonateľnosť dňa 27. 03. 2001.

3. Platobný rozkaz vydaný Okresným súdom Dolný Kubín, č. k. I Ro 40/01 zo dňa 22. 01. 2001 sa zrušuje.

Navrhovateľ si zároveň uplatňuje nárok na náhradu trov konania v súlade so všeobecne záväznými právnymi predpismi upravujúcimi platenie a náhradu trov konania. “

Sťažovateľ v sťažnosti tiež požaduje, aby ústavný súd „... odpustil zmeškanie lehoty na podanie ústavnej sťažnosti vyplývajúcej z ust. § 53, ods. 3 zákona č. 38/1993 Z. z. a to s poukazom na ust. čl. 12, ods. 1 Ústavy SR, podľa ktorého sú základné práva a slobody neodňateľné, nescudziteľné, nepremlčateľné a nezrušiteľné a zároveň vzhľadom na to, že pokračovanie exekučného konania v tomto prípade by znamenalo pre navrhovateľa a osoby, ktoré sú na neho odkázané s výživou existenčné problémy“, pričom sťažovateľ tiež navrhuje, aby „... Ústavný súd SR dočasným opatrením vydaným podľa § 52 zákona č. 38/1993 Z. z. odložil vykonateľnosť platobného rozkazu vydaného Okresným súdom Dolný Kubín, č. k.: I Ro 40/01 a zároveň dočasným opatrením prikázal súdnemu exekútorovi Mgr. J. K., so sídlom D., aby sa v exekučnom konaní vedenom proti M. J. - navrhovateľovi, č. k. EX 49/2001 zdržal vykonávania predmetného právoplatného a vykonateľného platobného rozkazu a to až do rozhodnutia vo veci samej“.

II.

Ústavný súd je podľa čl. 127 ods. 1 ústavy oprávnený konať o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd sťažnosť predbežne prerokoval na neverejnom zasadnutí podľa ustanovenia § 25 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“). Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach,

na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania.

Pri posúdení sťažnosti vychádzal ústavný súd z § 20 ods. 3 zákona o ústavnom súde, podľa ktorého je ústavný súd viazaný návrhom. Viazanosť návrhom platí zvlášť pre petit, čo znamená, že ústavný súd rozhoduje o porušení práv a slobôd v rozsahu, ako ho vymedzí sťažovateľ v návrhu na rozhodnutie ústavného súdu (IV. ÚS 195/08).

Podľa ustanovenia § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde jednou z podmienok prijatia sťažnosti na ďalšie konanie pred ústavným súdom podľa čl. 127 ústavy je podanie sťažnosti v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia, oznámenia opatrenia alebo upovedomenia o inom zásahu, ktorým malo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody. Zmeškanie tejto lehoty je zákonom ustanoveným dôvodom na odmietnutie sťažnosti (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde), pričom zákon o ústavnom súde neumožňuje zmeškanie tejto kogentnej lehoty odpustiť (III. ÚS 124/04, IV. ÚS 14/03).

Z uvedeného je zrejmé, že sťažnosť podľa čl. 127 ods. 1 ústavy nemožno považovať za časovo neobmedzený právny prostriedok ochrany základných práv alebo slobôd (napr. III. ÚS 114/03, IV. ÚS 236/03).

Ústavný súd zistil, že platobný rozkaz sp. zn. 1 Ro 40/2001 z 22. januára 2001 nadobudol právoplatnosť a vykonateľnosť 27. marca 2001. Sťažovateľ v sťažnosti uviedol, že nevedel o tom, že v danej veci bol vydaný platobný rozkaz. Je však nesporné, že o vydaní tohto platobného rozkazu sa musel dozvedieť najneskôr vtedy, keď mu bolo doručené upovedomenie o začatí exekúcie, a to ešte pred doručením upovedomenia o spôsobe vykonania exekúcie sp. zn. EX 49/2001 z 21. apríla 2006. Sťažnosť sťažovateľa bola podaná na poštovú prepravu až 9. júna 2008. Z toho vyplýva, že sťažovateľ ju podal zjavne po uplynutí dvojmesačnej lehoty ustanovenej v § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde.

Na tomto základe ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosť sťažovateľa odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde z dôvodu, že bola podaná oneskorene.

Ústavný súd nad rámec uvedeného uvádza, že ak by sťažnosť nebola odmietnutá ako oneskorene podaná, bolo by ju možné odmietnuť aj pre nedostatok právomoci, pretože ak ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti zistí, že sťažovateľ sa ochrany základného práva alebo slobody môže domôcť využitím jemu dostupných a účinných prostriedkov nápravy pred iným súdom, musí takúto sťažnosť odmietnuť z dôvodu nedostatku právomoci na jej prerokovanie (I. ÚS 103/02, IV. ÚS 115/07). Nedostatok právomoci ústavného súdu na konanie o sťažnosti nemožno odstrániť.

Ústavný súd v tejto súvislosti poukazuje, že sťažovateľ mohol brániť svoje práva účinnými prostriedkami podľa zákona č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení iných zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „Exekučný poriadok“), pretože mal právo podať námietky proti exekúcii podľa § 50 Exekučného poriadku alebo požiadať o odklad exekúcie podľa § 56 Exekučného poriadku.

Vzhľadom na odmietnutie sťažnosti ako celku ústavný súd už nerozhodoval o ďalších návrhoch sťažovateľa (napr. odklad vykonateľnosti predmetného platobného rozkazu atď.).

Z uvedených dôvodov rozhodol ústavný súd tak, ako to je uvedené vo výrokovej časti tohto rozhodnutia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 3. septembra 2008